T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 05.11.2026
Sayı : 2031

10/5006

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'de psikoloji bölümü mezunlarının artan sayısına rağmen kamu kurumlarında yaşanan psikolog istihdamı yetersizliğinin; psikolog ve klinik psikolog kadrolarına ilişkin atama, norm kadro ve görev tanımı sorunlarının; psikoloji eğitiminin kontenjan ve kalite standartlarının; klinik psikoloji lisansüstü programlarına erişimde karşılaşılan ekonomik engellerin; psikologluk mesleğinin yasal statüsü, yetki ve sorumlulukları ile mesleki etik ve denetim mekanizmalarının; sağlık, eğitim, aile, sosyal hizmet, adalet, gençlik, bağımlılıkla mücadele ve diğer kamu hizmetlerinde psikolog ihtiyacının bütün yönleriyle araştırılması, nitelikli psikolojik destek hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve psikologların eğitimlerine uygun, güvenceli ve liyakate dayalı istihdamını sağlayacak kalıcı politikaların geliştirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederim. 22.10.2026

Op. Dr. Ali KARAOBA
Uşak Milletvekili

Engin ALTAY
İstanbul Milletvekili

Ali ÖZTUNÇ
Kırıkkale Mv.

Türker Ateş
Bolu Mv.

Orhan Kılıç
Mersin Mv.

İnanç Gökçe
İnan Akgün ALP
Kars Mv.

Ömer Fethi Gürer
Niğde

Deniz Demir
Ankara Mv.

Hasan Özterkuş
Gaziantep Mv.

Rıfat T. Nalbantoğlu
İzmir Mv.

Vecdi Gündoğdu
Kırklareli Mv.

..... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
GÜRSEL ERDAL	Elazığ MV.	
Mahir POLAT	İZMİR	
Cem AYSAR	Tekirdağ	
Barış BEKTAŞ	KONYA	
Semra DİNÇER	Ankara MV	
Orhan SARIBAL	Bursa MV.	
Dr. İlhami Özcan AYGÜN	Tekirdağ MV.	
Hüseyin YILDIZ	Aydın MV	
Nermin Yıldırım KARA	Hatay	
Cevdet AKAY	Karabük MV	

GEREKÇE

Ruh sağlığı, bireylerin sağlıklı bir yaşam sürdürebilmesinin, toplumsal ilişkilerin güçlendirilmesinin ve kamu sağlığının korunmasının temel unsurlarından biridir. Türkiye'de ekonomik güçlükler, afetler, aile içi sorunlar, bağımlılıklar, şiddet, işsizlik, sosyal dışlanma ve değişen yaşam koşulları karşısında psikolojik destek hizmetlerinin önemi giderek artmaktadır. Buna rağmen kamu kurumlarında psikolog istihdamının ihtiyaca uygun biçimde planlanmaması, hem toplumun nitelikli ruh sağlığı hizmetlerine erişimini hem de bu alanda yetişen gençlerin çalışma yaşamına katılımını olumsuz etkilemektedir.

Psikolog Kadroları Ortak Hareket Platformu tarafından hazırlanan Ekim 2026 tarihli "Türkiye'deki Psikolog İstihdamına Yönelik Araştırma Raporu", ülkemizde psikoloji eğitimi, mezun sayıları, kamu istihdamı ve psikolojik destek hizmetlerinin mevcut durumuna ilişkin önemli sorunları gündeme getirmiştir. Raporda Yükseköğretim Kurulu verilerine dayanılarak 2015-2016 akademik yılında 3.066 olan psikoloji mezunu sayısının 2024-2025 akademik yılında 9.417'ye yükseldiği, son on akademik yılda toplam 62.516 kişinin psikoloji bölümlerinden mezun olduğu belirtilmektedir. Mezun sayısındaki artışa rağmen kamu kurumlarında açılan psikolog kadrolarının sınırlı olması, yüksek KPSS puanları alan çok sayıda psikoloji mezununun atanamamasına neden olmaktadır. Platform tarafından tarafımıza iletilen bilgilere göre, 2025 yılında Sağlık Bakanlığı bünyesinde yalnızca 93 psikolog kadrosu açılmıştır. Raporda ise Sağlık Bakanlığının 2025/4 sözleşmeli personel alımında 15.342 kişilik kontenjan içerisinde yalnızca 30 psikolog kadrosuna yer verildiği ifade edilmektedir. Söz konusu verilerin bütün atama dönemleri ve kurumlar bakımından açıklığa kavuşturulması, gerçek istihdam ihtiyacının belirlenmesi gerekmektedir. Psikolog istihdamı yalnızca atama bekleyen mezunların sorunu olarak değerlendirilmemelidir. Kamu hastaneleri, Sağlıklı Hayat Merkezleri, Toplum Ruh Sağlığı Merkezleri, Aile Sağlığı Merkezleri, bağımlılık tedavi merkezleri ve toplum temelli sağlık hizmetlerinde nitelikli psikolojik desteğe erişimin güçlendirilmesi, doğrudan halk sağlığıyla ilgilidir. Özellikle ruhsal sorunların erken fark edilmesi, uygun uzmanlara yönlendirme yapılması, psikolojik destek ve rehabilitasyon hizmetlerinin sürdürülmesi, koruyucu ve önleyici sağlık politikalarının önemli bir parçasıdır.

Raporda, Dünya Sağlık Örgütü verilerine atıfla Türkiye'de ruh sağlığı alanında çalışan psikolog sayısının yüz bin kişide yaklaşık 6, Avrupa Bölgesi ortalamasının ise 9,3 olduğu belirtilmektedir. Bu karşılaştırmanın kapsadığı meslek tanımları ve veri yılları da dikkate alınarak Türkiye'deki psikolog ihtiyacının uluslararası ölçütler, bölgesel nüfus ve hizmet yoğunluğu üzerinden değerlendirilmesi gerekmektedir. Toplum ruh sağlığı hizmetlerinde yalnızca tedavi edici değil, koruyucu ve önleyici çalışmaların da yaygınlaştırılması önem taşımaktadır. Çocuklar, gençler, kadınlar, yaşlılar, engelli bireyler, şiddet mağdurları, afetlerden etkilenen yurttaşlar ve ekonomik güçlükler yaşayan kişiler için erişilebilir psikolojik destek hizmetleri geliştirilmelidir. Psikologların bu hizmetlerde kendi eğitim ve mesleki yetkinlikleri doğrultusunda daha etkin biçimde görev alması sağlanmalıdır.

Psikologların istihdam edilmesi gereken alanlardan biri de aile ve sosyal hizmetlerdir. Aile içi iletişim sorunları, ebeveynlik, boşanma süreçleri, çocuk koruma, şiddetle mücadele ve sosyal uyum hizmetleri, psikolojik desteğe duyulan ihtiyacın belirginleştiği alanlardır. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından yürütülen Aile Rehberi Sistemi, sosyal hizmet merkezleri, çocuk hizmetleri, kadın konukevleri, engelli ve yaşlı bakım kuruluşları gibi birimlerde yeterli sayıda psikolog bulunmasının önemi değerlendirilmelidir. Ekim 2026 tarihli raporda Türkiye İstatistik Kurumu verilerine dayanılarak 2025 yılında 193.793 boşanma gerçekleştiği ve aynı yıl 4.599 kişinin intihar nedeniyle yaşamını yitirdiği belirtilmektedir. Bu veriler tek başına psikolog eksikliğinin söz konusu olaylara neden olduğunu göstermemekle birlikte, ruh sağlığına erişimin, erken müdahalenin ve ailelere yönelik psikososyal desteğin kamu politikalarında daha güçlü biçimde ele alınması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Bağımlılıkla mücadele de psikolog istihdamının önemli olduğu alanlardan biridir. Alkol ve Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezleri, Çocuk ve Ergen Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezleri ve bağımlılık danışmanlığı hizmetlerinde psikolojik desteğin sürekliliği büyük önem taşımaktadır. Tedaviye uyumun güçlendirilmesi, yeniden madde kullanımının önlenmesi, ailelerin desteklenmesi ve bireylerin toplumsal yaşama yeniden katılımı, farklı meslek gruplarının iş birliğini gerektirmektedir. Psikolog istihdamının bu bütüncül hizmetlerdeki yeri ve mevcut personel ihtiyacı değerlendirilmelidir. Eğitim kurumlarında ve üniversite öğrencilerinin barındığı yurtlarda psikolojik destek hizmetlerine erişim de araştırılması gereken konular arasındadır. Çocukların ve gençlerin sınav kaygısı, akran zorbalığı, aile sorunları, bağımlılık riski, travmatik yaşantılar ve psikososyal uyum güçlükleri karşısında ihtiyaç duydukları desteği alabilmeleri sağlanmalıdır. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı kurumlarda rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleriyle psikologların mesleki görev alanları arasındaki sınırlar korunarak, çok disiplinli ve ihtiyaca dayalı istihdam modelleri geliştirilmelidir. Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı yurtlarda ve gençlik merkezlerinde de öğrenci sayısı ve başvuru yoğunluğuna uygun psikolog kadroları oluşturulmalıdır.

Adalet Bakanlığına bağlı ceza infaz kurumları, denetimli serbestlik birimleri, adliyeler ve adli destek hizmetleri de psikolog istihdamının önemli olduğu kurumlardır. Raporda ceza infaz kurumlarında görev yapan psikolog sayısının yaklaşık 1.400 düzeyinde olduğu ifade edilmektedir. Hükümlü ve tutukluların psikososyal ihtiyaçları, intihar ve kendine zarar verme riskleri, rehabilitasyon programları, yeniden suç işleme riskinin azaltılması ve tahliye sonrası topluma uyum hizmetleri bakımından mevcut personel kapasitesinin değerlendirilmesi gerekmektedir.

Psikologların kamuda istihdamına ilişkin sorunlardan biri de kadro ve unvan farklılıklarıdır. Psikolog ve klinik psikolog unvanlarının mesleki eğitim, uzmanlık, görev, yetki ve sorumluluk sınırları açık biçimde belirlenmeli; her iki unvan için ihtiyaca uygun kadro planlaması yapılmalıdır. Ruh sağlığı hizmetlerinde uzmanlık gerektiren uygulamaların yalnızca gerekli eğitime ve yasal yetkiye sahip kişiler tarafından yürütülmesi, hizmet alan yurttaşların güvenliği açısından önem taşımaktadır.

Klinik psikoloji alanında lisansüstü eğitim imkânlarının sınırlılığı ve özellikle bazı vakıf üniversitelerinde uygulanan yüksek öğrenim ücretleri de mezunların mesleki gelişim olanaklarını etkileyebilmektedir. Dar gelirli mezunların uzmanlaşma süreçlerinden ekonomik nedenlerle dışlanmaması için devlet üniversitelerindeki programların kapasitesi, akademik personel yeterliliği, kontenjanlar, burs olanakları, öğrenim ücretleri ve programların kalite standartları incelenmelidir. Klinik psikolog yetiştirilmesinde eğitim niteliğinden ödün vermeden erişilebilir ve adil bir sistem oluşturulması gerekmektedir. Psikoloji lisans programlarının sayısı, kontenjanları, eğitim kalitesi ve mezunların istihdam durumu da birlikte değerlendirilmelidir. Raporda psikoloji bölümlerine girişte başarı sırası barajı uygulanması önerilmektedir. Bu talep, yükseköğretimde fırsat eşitliği, akademik kalite, üniversitelerin eğitim kapasitesi ve ülkenin nitelikli insan gücü ihtiyacı dikkate alınarak araştırılmalıdır. Mezun sayısının artmasına rağmen istihdam olanaklarının aynı ölçüde genişlememesi, yükseköğretim planlaması ile kamu personel politikaları arasında koordinasyon ihtiyacını ortaya koymaktadır.

Bir diğer temel sorun, psikologluk mesleğinin unvan, yetki, sorumluluk, etik ilkeler, denetim ve meslek örgütlenmesi bakımından bütüncül bir yasal düzenlemeye duyduğu ihtiyaçtır. Psikolojik destek hizmetlerinin yetkinliği bulunmayan kişilerce sunulmasının önlenmesi, sahte unvan kullanımına karşı etkili yaptırımların oluşturulması, mesleki sorumlulukların açıklığa kavuşturulması ve hizmet alan bireylerin korunması amacıyla kapsamlı bir psikologluk meslek yasasına ilişkin çalışmalar değerlendirilmelidir. Psikologların kamu ve özel sektördeki çalışma koşulları da araştırılmalıdır. Düşük ücret, güvencesiz istihdam, görev tanımı dışında çalıştırılma, aşırı iş yükü, mesleki tükenmişlik, mobbing ve mesleki gelişim olanaklarının yetersizliği gibi sorunların nitelikli psikolojik hizmet sunumuna etkileri belirlenmelidir. Ruh sağlığı alanında çalışan meslek mensuplarının çalışma koşullarının iyileştirilmesi, hizmet alan bireylerin yararına da olacaktır.

Kurulacak Meclis Araştırma Komisyonunun Türkiye'deki psikoloji lisans ve klinik psikoloji lisansüstü eğitim programlarının mevcut durumunu, öğrenci ve mezun sayılarını, kamu kurumlarındaki psikolog ve klinik psikolog kadrolarını, boş kadroları, atama kontenjanlarını, KPSS puanlarını ve illere göre personel dağılımını karşılaştırmalı olarak incelemesi gerekmektedir. Kamu hizmetlerinde psikolog ihtiyacının hangi ölçütlerle belirlendiği ve mevcut istihdam politikalarının toplumun ruh sağlığı ihtiyaçlarını ne ölçüde karşıladığı değerlendirilmelidir. Komisyon çalışmalarında Sağlık Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, üniversiteler, psikologların meslek örgütleri, ilgili diğer ruh sağlığı meslek kuruluşları ve Psikolog Kadroları Ortak Hareket Platformu temsilcileri dinlenmelidir. Kamu personel planlamasında farklı kurumların ihtiyaçlarını gözeten, mesleki yetkinliğe dayalı, ölçülebilir ve uzun vadeli bir istihdam modeli geliştirilmelidir.

Psikologların yüksek puanlarla mezun olup atama beklemesi ile yurttaşların nitelikli psikolojik desteğe erişmekte zorlanması, birlikte ele alınması gereken bir kamu politikası sorunudur.

Üniversitelerde yetiştirilen nitelikli insan gücünün değerlendirilmesi, ruh sağlığı hizmetlerinin yalnızca belirli illerde veya özel hizmet satın alabilen kesimlerde yoğunlaşmaması ve herkesin ihtiyaç duyduğu desteğe zamanında ulaşabilmesi sosyal devletin sorumluluğudur.

Bu nedenlerle Türkiye'de psikolog ve klinik psikolog istihdamının yetersizliği, kamu kurumlarındaki norm kadro ve atama sorunları, psikoloji eğitiminin planlanması, klinik psikoloji lisansüstü programlarına erişimde yaşanan ekonomik güçlükler, mesleki yetki ve sorumlulukların yasal çerçevesi, çalışma koşulları ve toplumun ruh sağlığı hizmetlerine erişimi konularının bütün yönleriyle araştırılması; nitelikli psikolojik destek hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve psikologların eğitimlerine uygun, liyakate dayalı ve güvenceli istihdamını sağlayacak kalıcı politikaların geliştirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederim. 22.10.2026.